

Til eiere av hule/store eiker og andre store trær i Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
23/53456 - 2

Saksbehandler:
Kjell Isaksen

Dato: 30.10.2023

Kartlegging av hule/store eiker og andre trær som er viktige for biologisk mangfold i Oslo

Vi har et rikt biologisk mangfold i Oslo, men deler av dette mangfoldet er truet av ulike former for menneskelig aktivitet. Noen områder er levested for truete arter og er derfor spesielt viktige for bevaringen av det biologiske mangfoldet. Naturtypen hul eik er blant de viktigste i denne sammenhengen. Så mange som 1500 ulike arter er knyttet til eik, blant annet sopp, lav og insekter. Eiker kan bli svært gamle. Litt forenklet kan vi si at ei eik kan vokse i opptil 500 år og bruke ytterligere 500 år på å svekkes, dø og bli brutt ned. Gamle eiker får grov og oppsprukket bark, greiner dør og det oppstår hulrom i stammen som følge av sopp-/råteangrep. Det er særlig disse elementene som har stor betydning som levested for andre arter.

Hul eik – utvalgt naturtype

Det er blitt vesentlig færre hule eiker enn tidligere, blant annet som følge av intensivert jordbruksdrift og foretting i boligområder. For å gi de hule eikene som er igjen i Norge og mangfoldet som er knyttet til disse trærne en bedre beskyttelse, fikk hul eik i 2011 status som utvalgt naturtype i forskrift etter naturmangfoldloven. Forskriftens definisjon av den utvalgte naturtypen hul eik er gjengitt under. Det er viktig å merke seg at også store gamle eiker uten hulrom omfattes av forskriften.

Med hule eiker menes eiketrær som har en diameter på minst 63 cm, tilsvarende omkrets på 200 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en diameter på minst 30 cm, tilsvarende omkrets på minst 95 cm. Diameter og omkrets måles i brysthøyde (1,3 m) over bakken. Synlig hule defineres til å være eiketrær med et indre hulrom som er større enn åpningen og der åpningen er større enn 5 cm. Unntatt er hule eiker i produktiv skog.

Kartlegging i 2023–2024

For at de biologiske verdiene i tilknytning til eikene skal bli tatt vare på, er det avgjørende at trærne kartlegges og at berørte grunneiere, borettslag m.m. har kunnskap om trærnes biologiske verdi og hvilke hensyn som kreves for å bevare disse verdiene. Bymiljøetaten (BYM) vil i 2023–2024 gjennomføre kartlegging av hul/stor eik i deler av bydelene Alna, Frogner (Bygdøy), Gamle Oslo, Grünerløkka, Nordre Aker, Sagene, Sentrum og St. Hanshaugen. I disse delene av byen er det en del gamle eiketrær, men kunnskapen om dem er mangelfull.

Kartleggingen som nå gjennomføres har som mål å fange opp alle eiker som oppfyller kravene til utvalgt naturtype i de aktuelle områdene. Trærne skal stedfestes og beskrives, og den biologiske verdien skal vurderes. Eventuelle hulrom i stammen, grov sprekkebark, døde greiner og funn av truete/rødlistede arter

tillegges stor vekt i vurderingen av treets verdi for det biologiske mangfoldet. Verdisettingen forteller om trærne er Svært viktige (nasjonal verdi, A), Viktige (regional verdi, B) eller Lokalt viktige (lokal verdi, C) for det biologiske mangfoldet.

Kartleggingen utføres av biologer fra stiftelsen Biofokus og Norsk institutt for naturforskning (NINA). Arbeidet er finansiert av Oslo kommune. Den innsamlede informasjonen om trærne blir systematisert i en database og vil etter hvert bli tilgjengelig gjennom BYMs Kartbank (www.oslo.kommune.no/gate-transport-og-parkering) som en del av karttemaet Naturtyper. Eiker som oppfyller kravene i forskrift om utvalgte naturtyper omfattes av forskriften uavhengig av om de er kartlagt og registrert i BYMs Kartbank eller ikke.

Også andre store trær kartlegges

Hule/store eiker er generelt de trærne som er mest verdifulle for bevaring av biologisk mangfold, men også store gamle trær av andre treslag kan ha stor verdi. Dette gjelder blant annet alm, ask, lind og spisslønn. Kartleggingen som nå gjennomføres er primært rettet mot hule/store eiker, men også andre trær som er verdifulle for biologisk mangfold vil bli kartlagt.

Betydningen av statusen som utvalgt naturtype

Ifølge naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt skal enhver opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med forvaltningsmålene for arter, naturtyper og økosystemer. Det skal tas særskilt hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper for å unngå forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand. Hvilke bestemmelser som ellers gjelder for utvalgte naturtyper, framgår av naturmangfoldlovens §§ 52–56 og forskrift om utvalgte naturtyper. Loven og forskriften er tilgjengelig på www.lovdatabasen.no.

Mer informasjon og forvaltningsråd

På nettstedet www.hule-eiker.no finner du mer informasjon om hule/store eiker, blant annet i en informasjonsbrosjyre fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus (nå Statsforvalteren i Oslo og Viken) og Miljødirektoratet. Brosjyren gir blant annet råd om hvilke tiltak som kan gjennomføres for å bedre forholdene for trærne, samt hvilke tiltak som må unngås for ikke å skade dem og det tilhørende biologiske mangfoldet. På det samme nettstedet finner du også en grundigere veileder om skjøtsel og hensyn samt en egen handlingsplan for den utvalgte naturtypen hul eik. Rådene som gis om skjøtsel av eik gjelder i stor grad også biologisk verdifulle trær av andre treslag.

BYM har det overordnede faglige ansvaret for kartlegging og ivaretagelse av biologisk mangfold i Oslo kommune. Kontakt oss dersom du har spørsmål om hul/stor eik, andre biologisk verdifulle trær eller den gjennomførte kartleggingen (tlf.: 23 48 20 30, e-post: postmottak@bym.oslo.kommune.no).

Du som får dette informasjonsbrevet har en eller flere kartlagte eiker eller et annet spesielt biologisk verdifullt tre på eller like ved din eiendom. Gi gjerne kopi av brevet videre til naboer eller andre som du mener bør være informert. BYM oppfordrer naboer til å vise stor grad av velvilje når det gjelder eventuelle ulemper de aktuelle trærne medfører i form av skygge, redusert utsikt, løvnedfall m.m.

Vennlig hilsen

Signe Irene Nyhuus
divisjonsdirektør

Terje Laskemoen
avdelingssjef